

Avdelningen för forskning, innovation och affärsutveckling

Främja utveckling och användning av hållbara förnybara drivmedel genom systemanalyser

Ni som forskar, arbetar med eller har nytta av systeminriktade analyser i ert arbete är välkomna att söka stöd för att främja utveckling och användning av hållbara förnybara drivmedel

Utlysningen är en del av	Samverkansprogrammet "Förnybara drivmedel och system 2018-2021"
Sista ansökningsdag	onsdag 19 februari 2020, kl 23:59
Utlåsta medel	max 15 miljoner kronor
Projektstart tidigast	15 juni 2020
Projektslut senast	31 december 2021

Innehåll

1	Projekt som främjar utveckling och användning av hållbara förnybara drivmedel kan få stöd	3
2	Vem kan söka?	4
3	Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	4
4	Hur stor andel av projektets kostnader kan jag få stöd för?	5
4.1	Stödberättigande kostnader	5
4.2	Stöd till icke-ekonomiska aktörer	6
4.3	Stöd till företag	6
4.3.1	Forskningskategorier	6
4.3.2	Företagets storlek.....	7
4.4	Samfinansiering	8
5	Så här ansöker du – börja i god tid	10
6	Vad ska finnas med i ansökan?	10
7	Vad händer efter att jag lämnat in min ansökan?	11
8	Om du beviljas stöd	11
9	Samverkansprogrammet Förnybara drivmedel och system 2018–2021	12
9.1	Programmets fem forskningsområden	12
9.2	Programmets mål och indikatorer	14
10	Kontakt	15
	Bilaga	16

1 Projekt som främjar utveckling och användning av hållbara förnybara drivmedel kan få stöd

Forskningsprojekten ska syfta till att öka kunskapen om förutsättningarna för att försörja ett framtida transportsystem med miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbara förnybara drivmedel. Särskilt välkomnas forskningsprojekt som drivs av flera olika aktörer tvärsektorieellt i exempelvis en värdekedja, gärna tillsammans med potentiella mottagare av resultaten.

Fokus i forskningsprojekten ska vara frågeställningar som är begränsande för och/eller har stor inverkan på respektive drivmedels hållbarhet och potential för att bidra till en hållbar transportsektor. Forskningsprojekt ska bidra till att ett eller flera av **programmets fem effektmål** uppnås:

- Sverige uppfyller uppsatta mål om reduktion av växthusgaser orsakade av transportsektorn på kort och lång sikt.
- Förnybara drivmedel produceras på ett hållbart sätt och med högsta möjliga effektivitet.
- Utformning av styrmedel för omställning till förnybara drivmedel i transportsektorn sker så att dessa är effektiva, motverkar suboptimering och skapar goda förutsättningar för omställning av transportsektorn.
- Industriella aktörer investerar i hållbar omvandling av förnybara resurser till drivmedel, produkter och energi.
- Forskning och utveckling inom området bedrivs effektivt och i samverkan, för högsta möjliga nytta av insatta medel.

Programmets fem projektområden är (för mer information se avsnitt 9):

1. Övergripande tekniska, ekonomiska och miljömässiga systemstudier
2. Strategier, styrmedel och aktörsperspektivet
3. Jämförande systemanalys (forskning)
4. Processintegration och effektivisering
5. Synteser (forskning)

I denna utlysning prioriteras särskilt:

- forskningsprojekt inom område 5 (Synteser)
- forskningsprojekt inom programmets alla fem forskningsområden som har innovativa kommunikationsaktiviteter mot avsnämarna av resultaten som kan bidra till uppfyllandet av programmets mål avseende spridning av resultaten.

Utlisningen stödjer inte forskning inriktade mot teknisk utveckling av råvaruproduktion, omvandlingsprocesser eller fordon eller annan teknisk experimentell verksamhet inom området. Den stödjer inte heller projekt som

innefattar forskning, utveckling och innovation som ska leda till kommersialisering och spridning av ny teknik.

Projekt som beviljas stöd kan tidigast starta 15 juni 2020 och som längst pågå till 31 december 2021.

2 Vem kan söka?

Alla aktörer som kan bidra till ovanstående mål kan söka. I forskningsprojekten ska minst två organisationer delta som projektgenomförare. Det är krav på **samfinansiering motsvarande minst 25 procent** av projektets totalbudget i samtliga projekt, utöver de eventuella generella reglerna för stödnivåer.

Deltagande från små- och medelstora företag uppmuntras, liksom samverkan inom projekten med internationella aktörer¹, mellan olika akademiska kompetenser och mellan universitet, högskola, institut, industri och andra organisationer. Innovativ samverkan uppmuntras särskilt, så som nya utvecklande och utmanande aktörskonstellationer.

3 Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

De forskningsprojekt som beskrivs i ansökningarna bedöms utifrån följande kriterier. Det viktigaste kriteriet vid bedömning av ett projektförslag är dess överensstämmelse med programmets forskningsområden, syfte, mål och effektmål, se avsnitt 9 för ytterligare detaljer.

Relevans

- Projektets överensstämmelse med programmets forskningsområden, syfte, mål och effektmål samt utlysningens prioritering

Vetenskaplig excellens och innovationshöjd

- Projektets vetenskapliga nivå och ämnesmässiga kvalitet inklusive lämplighet hos vald metodik och kompetens hos projektgruppen.
- Projektets nyhetsvärde i form av: (1) tillförsel av ny kunskap i förhållande till befintlig kunskap eller, (2) nyttiggörande av befintlig kunskap.

Nyttiggörande och spridning

- Projektets potential för nyttiggörande på kortare och/eller längre sikt

---

¹ Observera att varken Energimyndigheten eller f3 kan finansiera deltagare folkbokförda utomlands, så de måste ha sin egen finansiering säkrad i god tid före start av projektet. Företag ska för att klassificera sig att söka stöd ha ett driftställe eller filial i Sverige.

- Projektets potential att bidra till besluts- och förhandlingsunderlag för programmets avnämare.
- *Projektets kommunikationsplan*, inkluderande plan för spridning av resultat till relevanta aktörer och avnämare.

Portföljrelevans

- Projektets potential att komplettera och/eller syntetisera aktuell forskning inom respektive område.

Genomförbarhet

- Projektorganisationens kunskap, förmåga och erfarenhet att genomföra projektet och uppnå projektmålen.
- Projektbudgetens och tidplanens rimlighet och fördelning i förhållande till projektets omfattning och värde.
- Projektets potential att utveckla och stärka samverkan inom området. Utöver kravet på flera utförande parter bör forskare/expertter som deltar i projektet representera minst två olika discipliner eller forskningsområden.
- Aktivt industriellt deltagande bedöms som positivt liksom samverkan med andra aktörer och avnämare, t ex små och medelstora företag och internationella aktörer.
- Projektgruppens mångfald, åldersfördelning och jämställdhet.

4 Hur stor andel av projektets kostnader kan jag få stöd för?

I denna utlysning finns totalt max 15 miljoner kronor tillgängliga för de projekt som beviljas stöd. Tänk på att även kommunikationsaktiviteter är stödberättigande och inkludera kostnaderna för aktiviteterna i kommunikationsplanen i er projektbudget.

Utöver de generella reglerna för stödnivåer (se nedan), ställs även krav på samfinansiering motsvarande minst 25 procent av projektets totalbudget i samtliga projekt.

Hur mycket stöd varje projektdeltagare kan få beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som deltagaren har
- om deltagaren är en icke-ekonomisk aktör eller ett företag
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

4.1 Stödberättigande kostnader

Ni kan få stöd för följande kostnader, enligt Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014, artikel 25.3:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för kontraktforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- c) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

4.2 Stöd till icke-ekonomiska aktörer

Aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av aktörens stödberättigande kostnader i projektet.

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar
- Institut med icke-ekonomisk verksamhet samt offentliga verksamheter såsom kommuner får göra påslag för indirekta kostnader med högst 30 procent av sina stödberättigande personalkostnader (dvs. lön och lönebikostnader).

4.3 Stöd till företag

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som kan täckas av stödet från Energimyndigheten bestäms av EU:s statsstödsregler. Stödnivån bestäms dels utifrån vilken forskningskategori som de olika aktiviteterna i projektet anses motsvara, dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

4.3.1 Forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014². I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. A Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

---

² Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få. Enligt EU-reglerna får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget får för projektet inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.³

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt⁴

Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster. Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering. Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

4.3.2 Företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning. Storleken på företag definieras enligt Tabell 2. För att exempelvis klassas som ett medelstort företag krävs det dels att man har färre än 250 personer anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning understiger beloppen som framgår av tabellen nedan (alltså 50 miljoner euro respektive 43 miljoner euro). Av

³ Se artikel 8 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁴ Definitionerna framgår av artikel 2, punkterna 84–87 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Länk finns på utlysningens webbsida.

betydelse för bedömningen av ett företags storlek är även företags relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Detta finns beskrivet i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Se även kommissionens användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Tabell 2. Definition av företagens storlek⁵

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomiska aktörer*
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

4.4 Samfinansiering

De delar av projektets stödberättigande kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten kallas för samfinansiering. Det kan till exempel vara

- arbetstid
- kontanta medel
- experimentkostnader

Samfinansiering i annan form än kontanta medel ska utgöras av faktiska och reviderbara kostnader som uppstår under projekttiden.

Observera att Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva samfinansiering av icke-ekonomiska aktörer som myndigheten beviljar stöd till

⁵ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Länk finns på utlysningens webbsida.

mot regleringsbrevet för Statens energimyndighet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut).

För icke-ekonomiska aktörer kan offentliga medel, så som universitetens ramanslag, användas som samfinansiering. För företag, kan däremot offentliga medel inte räknas med i samfinansiering av ett företags kostnader över stödnivågränsen. Ett exempel på detta är samfinansiering från en aktör vars verksamhet till viss del finansieras av t.ex. kommunala eller statliga medel. Om aktören samfinansierar en del av företagets kostnader, får företaget inte räkna med den delen som består av offentliga medel i sina stödberättigande kostnader.

Exempel 1: Ett litet företag och ett universitet ansöker om ett projekt med en total budget på 2 miljoner kronor. Ansökan avser industriell forskning. Företaget och universitet ska båda arbeta upp 50 procent av projektets budget, alltså 1 miljon kronor vardera.

Förslag på lösning:

Den totala kravställda samfinansieringen för alla projekt ska vara på 25 procent av projektets totalbudget, vilket här motsvaras av 0,5 miljoner kronor. Det lilla företaget kan ansöka om max 70 procent statligt stöd för sin del i projekt. De kan alltså ansöka om maximalt 0,7 miljoner kronor och ska bidra själva eller från annat håll med minst 0,3 miljoner kronor i samfinansiering med icke-offentliga (statliga) medel. Universitet kan ansöka om max 100 procent statligt stöd för sin del av projektet, alltså 1 miljon kronor. Detta innebär att kravet på 25 procent samfinansiering på 0,5 miljoner kronor inte är uppfyllt, eftersom det endast finns 0,3 miljoner kronor i samfinansiering för den totala budgeten i projektet. Nu måste företaget och universitet bestämma hur de ska lösa kravet på ytterligare 0,2 miljoner kronor i samfinansiering för den totala budgeten i projektet.

Det finns flera lösningar på detta;

- Företaget kan välja att samfinansiera 0,5 istället för 0,3 miljoner kronor för sin verksamhet med icke-offentliga (statliga) medel och då dra ner på sitt sökta stöd från 0,7 till 0,5 miljoner kronor.
- Universitet samfinansierar med sina egna statliga medel från ramanslaget till sin egen verksamhet inom projektet motsvarande de resterande 0,2 miljoner kronorna. Så de ansöker om 0,8 miljoner kronor istället för 1 miljon kronor.
- De resterande 0,2 miljoner kronorna kan finansieras från annat företag till företaget eller universitetet, eller från institut, kommun till universitetet (alltså ej till företaget pga att andelen statligt stöd då blir för högt).

Om stödmottagaren får finansiering i form av annat statligt stöd ska detta adderas till det sökta stödet från Energimyndigheten då stödnivån beräknas. Det har alltså betydelse vem samfinansieringen ska gå till och från vem stödet kommer.

Exempel 2: Två universitet ansöker om ett projekt med en total budget på 2 miljoner kronor. Universiteten ska båda arbeta upp 50 procent av projektets budget, alltså 1 miljon kronor vardera.

Förslag på lösning:

Den totala kravställda samfinansieringen för alla projekt är på 25 procent av projektets totalbudget för denna utlysning, vilket här motsvaras av 0,5 miljoner kronor. Universiteten är alltså kravställda på att finna samfinansiering på 0,5 miljoner kronor. Samfinansiering i projekten kan komma från företag, institut eller från andra myndigheter etc. Universiteten kan även samfinansiera genom sina egna ramanslag.

5 Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd E-kanalen⁶ för att skriva din ansökan
- Börja med att ansöka om din personliga behörighet till E-kanalen. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten.
- Skriv på svenska eller engelska
- Skriv alltid en sammanfattning på svenska
- Skriv så att någon som inte är insatt i ämnet kan förstå vad projektet handlar om.

Steg för steg-anvisningar för hur du skickar in ansökan finns i Lathund för E-kanalen (du hittar den längst ner till vänster på startsidan i E-kanalen).

Lämna in ansökan senast 19 februari 2020, kl 23:59. Vi lämnar support fram till kl. 12:00 samma dag.

6 Vad ska finnas med i ansökan?

Inom programmet ställs särskilt höga krav på kommunikation och spridning av resultaten till relevanta aktörer. Programmets projektresultat ska spridas via presentationer i breda forum och publikation av populärvetenskapliga artiklar samt kunna användas som beslutsunderlag inom målgruppen. Hur projektet kommer att hantera dessa aspekter ska framgå tydligt av ansökan, se instruktionen för kommunikationsinsatser⁷.

---

⁶ Länk till E-kanalen finns på utlysningens webbsida.

⁷ Länk till Kommunikationsplan finns på utlysningens webbsida.

Skriv er ansökningstext i fälten i E-kanalen. Mer information om vad som ska stå i fälten finns beskrivet i Anvisningar för ansökan⁸. Glöm inte att bifoga **kommunikationsplanen** till er ansökan i E-kanalen.

7 Vad händer efter att jag lämnat in min ansökan?

Du får ett besked om att Energimyndigheten har tagit emot din ansökan och vilken handläggare vid myndigheten som har hand om ditt ärende. Det är den version av ansökan som du lämnat in före utlysningens stängningsdatum som bedöms. Du kan inte ändra din ansökan därefter annat än om samverkansprogrammets programkansli eller Energimyndigheten efterfrågar det.

Programkansliet eller Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om de finner skäl för det. Begäran kan gälla till exempel ökat krav på samfinansiering, förändringar i projektplanen eller utförligare beskskrivning av projektiden.

Din ansökan bedöms av ett programråd som är knutet till samverkansprogrammet Förnybara drivmedel och system, samt eventuellt oberoende nationella och internationella externa experter. Energimyndigheten förordnar ordförande samt ledamöter till programrådet. Programrådet består till max 50 % av f3 parter och minst 50 % av oberoende experter.

Energimyndigheten gör en kreditupplysning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar beslut om bifall eller avslag för din ansökan och beaktar då programrådets bedömningar. Beslutet fattas tidigast maj 2020. Du får därefter ett besked av Energimyndigheten om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

8 Om du beviljas stöd

Utbetalning av stödet sker efter en utbetalningsplan som finns beskriven i beslutet som du får skickat till dig. För att stödet ska kunna betalas ut måste behörig representant för stödmottagaren (till exempel firmatecknare) bekräfta att den har tagit del av Energimyndighetens beslut och att den accepterar villkoren för stödet. Energimyndighetens stöd utbetalas till programkansliet, vilken skyndsamt vidarebefordrar utbetalningen till stödmottagaren.

För mer information om utbetalning, se den villkorsbilaga som skickas med tillsammans med beslutet om ert stöd.

---

⁸ Länk till Anvisningar för ansökan finns på utlysningens webbsida.

9 Samverkansprogrammet Förnybara drivmedel och system 2018–2021

Utlysningen är en del av samverkansprogrammet Förnybara drivmedel och system 2018–2021 – ett samarbete mellan Energimyndigheten och Svenskt kunskapscentrum för förnybara drivmedel (f3) som har Chalmers Industriteknik (CIT) som värdorganisation.

Programmet pågår mellan 1 januari 2018 och 31 december 2021 och har en ram om 33 miljoner kronor. Energimyndighetens bidrag är på maximalt 22 miljoner kronor och f3:s på 11 miljoner kronor. Det här är den tredje utlysningen.

Syfte med samverkansprogrammet Förnybara drivmedel och system 2018–2021 är att bidra med analyser som kan ligga till grund för vetenskapligt underbyggt beslutsstöd och ökad systemförståelse och samhällsperspektiv hos politiker, myndigheter, kommuner, landsting, industri och andra organisationer gällande hur utveckling, produktion och användning av hållbara förnybara drivmedel kan bidra till förverkligandet av visionen.

9.1 Programmets fem forskningsområden

Samverkansprogrammet har **fem forskningsområden**:

1. Övergripande tekniska, ekonomiska och miljömässiga systemstudier

Forskningsområdet inkluderar exempelvis:

- Forskning gällande möjlig utveckling av transportsystemet och dess behov av förnybara drivmedel, inklusive biodrivmedel, el och alternativa förnybara drivmedel under olika förutsättningar.
- Systemforskning av hållbarhetsfrågor, t ex markanvändningseffekter, kopplat till resursanvändning för drivmedelsproduktion i konkurrens med annan användning.
- Potentialuppskattningar och systemforskning av tillgång, omvandling, distribution och användning av förnybara resurser för olika ändamål – drivmedel, energi, produkter, etc. – samt konkurrens eller synergier mellan användningsområden.
- Forskning om omställningens inverkan på infrastrukturbehov generellt, inklusive infrastruktur för laddning av laddfordon. Även jämförelser mellan infrastrukturbehov för el respektive andra förnybara drivmedel.

Metodmässigt kännetecknas forskningsområdet av tekno-ekonomisk analys, analyser/metoder med livscykelperspektiv och/eller tvärvetenskaplig systemanalys med hjälp av till exempel scenarioarbete eller modellering.

2. Strategier, styrmedel och aktörsperspektivet

Forskningsområdet inkluderar exempelvis:

- Forskningsanalys av visioner och strategier på olika nivåer för omställning till hållbara förnybara drivmedel (företag/branscher, lokalt/regionalt, nationellt eller på internationell nivå).
- Forskningsanalys av styrmedel inriktade mot utveckling av produktion och användning av hållbara förnybara drivmedel, utifrån olika kriterier, som till exempel deras energieffektivitet, ekonomiska konsekvenser under olika antaganden, miljöeffekter, legitimitet, politisk acceptans och transparens.
- Forskningsanalys av övergången till produktion och användning av förnybara drivmedel ur aktörsperspektiv, inklusive till exempel framgångsfaktorer, barriärer och drivkrafter för investeringar, marknaden och dess föränderliga kontext, attityder till och drivkrafter för användning av förnybara drivmedel och relationer mellan användare/kunder och producenter/distributörer.

Metodmässigt kännetecknas forskningsområdet av olika samhällsvetenskapliga angreppssätt som till exempel kostnadseffektivitetsforskning, kostnadsnyttoanalyser, policyanalys, styrmedelsanalys och innovationssystemsforskning.

3. Jämförande systemanalys (forskning)

Forskningsområdet inkluderar exempelvis:

- Forskning ur energi-, hållbarhets- och kostnadsperspektiv av olika processkedjor av hög relevans för produktion/användning av olika förnybara drivmedel, samma drivmedel utifrån olika processlösningar, råvaror och/eller användningsområden, samproduktion av olika drivmedel samt jämfört med fossila drivmedel - med hänsyn tagen till olika kring-system (t ex samproduktion med andra produkter) och utifrån olika analysmetoder.
- Forskning av processkedjors beroende av andra faktorer som geografisk placering, integration och storleksaspekter, hantering och förbehandling av biomassa samt hantering, distribution och användning av producerade drivmedel.
- Metodmässigt kännetecknas området av tekno-ekonomisk analys, analyser/metoder med livscykelperspektiv och/eller teknisk systemanalys av industriella system.

4. Processintegration och effektivisering

Forskningsområdet inkluderar exempelvis:

- Forskning kring utformning och jämförelse av olika koncept för systemmässigt effektiv drivmedelsproduktion, till exempel genom integration av anläggningsresurser och produkter i olika former av bioraffinaderier,

genom integration med befintlig industri (t ex massa- och pappersindustrin, raffinaderiindustrin, kemiindustrin och livsmedelsindustri), befintlig drivmedelsproduktion, fjärrvärme eller i fristående anläggningar. Tydliga angivna ramar för analyserna är viktiga så att resultaten inte generaliseras för mycket. Aktörskonstellationen är viktig för förankringen av resultaten.

- Forskning av andra möjligheter till effektivisering av processkedjan för drivmedelsproduktion/användning genom systemåtgärder, till exempel i råvaru- eller distributionsled.

Metoder som används är framförallt teknisk systemanalys av industriella system, processmodellering och metoder för att studera processintegration.

5. Synteser (forskning)

Forskningsområdet inkluderar exempelvis:

- Forskning kring teknik- och systemfrågor om olika förnybara drivmedel, råvaror, produktion, användning, infrastruktur, etc.
- Forskning om biomassaanvändning för biodrivmedel i synergi med annan användning.
- Forskning om rollen för olika drivmedel i transportsystemet som helhet, kombinerat med potentialer, etc.
- Forskning av den aktuella utvecklingen av omgivande förutsättningar, som till exempel aktuella styrmedel och reglering och transportsystemets utveckling på regional, nationell och global nivå.

9.2 Programmets mål och indikatorer

Programmet följs kontinuerligt upp med hjälp av **programmets mål och indikatorer**. Några av dessa, vilka är särskilt relevanta för sökande till utlysningen är:

- Minst fem projekt har identifierat, specificerat samt i tillämpliga fall kvantifierat nyckelfaktorer för utveckling av de vanligaste produktionskedjorna för förnybara drivmedel, framförallt med avseende på systemlösningar, industriella förutsättningar, styrmedelsutformning och användaraspekter, särskilt inom delområden som hittills och under programmets löptid identifieras som mindre utforskade.
- Programmet ska visa minst tre konkreta exempel där projektresultat från programmet legat till grund för beslut om styrmedel, investeringar i industrin, implementering av systemlösning och/eller ytterligare forskning och demonstration med betydande finansiering av industriella aktörer.
- Utöver publicering i rapporter och vetenskapliga artiklar ska projekten utformas så att resultaten blir direkt användbara för mottagare inom myndigheter, offentliga sektorn, forskningsorganisationer och industri samt resultaten från programmet tillgängliggöras genom att:

- Projektet genererar minst femton artiklar i populärvetenskapliga tidskrifter.
  - Projektresultat presenteras vid minst tio nationella och tio internationella konferenser
  - Resultat sprids genom att de vid minst åtta tillfällen presenteras i ett forum där olika typer av relevanta aktörer är representerade och beslutsfattare inom politik och offentlighet utgör en självklar del.
- Minst tre projekt för livscykelperspektivet medräknas för förnybara drivmedel.

Önskvärt är att projektdeltagarna om möjligt har en jämn fördelning av yngre och äldre deltagare. Energimyndigheten har som mål att könsfördelningen hos projektledarna för beviljade ansökningar per utlysning ska vara i samma nivå (+/- 10 procentenheter) som för de till utlysningen inkomna. Beviljandegraden ska således inte vara beroende av projektledarens kön. Det långsiktiga effektmålet för Energimyndigheten är att projektledarnas könsfördelning för beviljade ansökningar totalt ska vara inom spannet 40–60 %.

Vill du veta mer om samverkansprogrammet, se programbeskrivningen [[Länk](#)].

10 Kontakt

Huvudansvarig handläggare vid Energimyndigheten: Vera Nemanova
vera.nemanova@energimyndigheten.se, 016 544 22 83

Föreståndare för f3 samt ansvarig för samverkansprogrammets kansli: Ingrid Nohlgren
ingrid.nohlgren@f3centre.se, 031-772 63 52

Teknisk support: ekanalen@energimyndigheten.se, 016-544 22 11

Vi lämnar support fram till kl 12:00 samma dag som utlysningen stänger.

Bilaga

Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansär. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadsslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

Samverkansprogrammet koordineras av ett programkansli av personal från f3 Svenskt kunskapscentrum för förnybara drivmedel som CIT är värd för.

1 § Stödberättigande kostnader

Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra sin del av projektet. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

För att vara stödberättigande ska kostnaden:

- vara skäligen och ska ha uppkommit för genomförandet av projektet,
- vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad,
- bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader,
- vara fastställd i enlighet med god redovisningssed, och

- ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet om stöd. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I redovisningen ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de är särskiljbara från organisationens övriga transaktioner.

Lönekostnader

Direkta kostnader

Direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Eftersom lönekostnaden ska vara reviderbar krävs att stödmottagaren redovisar arbetad tid i projektet.

Lönekostnader differentieras med avseende på personalkategori. Följande takbelopp gäller dock för lönekostnader om inte annat framgår av Energimyndighetens beslut om stöd:

Kategori 1 – Chefstjänstemän och seniora forskare: högst 825 kronor per timme

Kategori 2 – Teknisk personal: högst 550 kronor per timme

Kategori 3 – Rutinmässiga arbetsuppgifter: högst 300 kronor per timme.

Observera att lönekostnaden ska vara verklig. Den får alltså inte vara uppskattad eller en schablon. Detta innebär att om lönekostnaden är lägre än takbeloppet för tillämplig kategori, ska det lägre beloppet (dvs. den verkliga lönekostnaden) gälla.

Indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet, till exempel personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik, men även ersättning till ledningsfunktioner såsom VD och styrelseledamöter.

Universitet och högskolor kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet (t.ex. kommuner och institut som inte bedriver ekonomisk verksamhet) kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

§ 2 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat inte anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Energimyndighetens stöd utbetalas till programkansliet, vilken skyndsamt vidarebefordrar utbetalningen till stödmottagaren.. Stödet täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 5 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 3 Arbetsgivarförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 4 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 5 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar och projektbeslut och instruktioner från programkansliet. De senare omfattar all rapportering som avser det enskilda projektet (lägesrapporter, ekonomisk redovisning och slutrapportering). Programkansliet tillser också att rapporteringen uppfyller kraven och lämnar rekommendation om godkännande till Energimyndigheten. Projektledaren ansvarar för att av programkansliet godkända rapporter slutligen inlämnas till Energimyndigheten via E-kanalen.

Alla blanketter och mallar finns att hämta på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se), medan övriga tillhandahålls av programkansliet. All rapportering ska inlämnas senast vid i projektbeslutet angivet datum.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas i enlighet med projektbeslut och enligt instruktion från programkansliet. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk Redovisning – gäller endast företag

Ekonomisk redovisning ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapporten ska följa en särskild mall som utformats för samverkansprogrammet och som tillhandahålls av programkansliet. Den ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

En ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). När all rapportering av slutrapporterna godkänts av programkansliet ska de inlämnas via E-kanalen till Energimyndigheten av projektledaren.

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av regeringen in uppgifter från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 6 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc., ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 7 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat. Publiceringen av projektresultat från samverkansprogrammet ska hålla hög vetenskaplig och språklig kvalitet samtidigt som den är användarvänlig, begriplig och lättillgänglig för aktuella målgrupper. Publicering av projektresultat ska alltid ske i enlighet med projektansökan och beslut. Projektledaren ansvarar ytterst för publiceringen.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuella ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 8 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan.

Om rättighet till projektresultat överlåts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 9 Granskningsrätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 10 Ändring av beslut

På stödmottagarens skriftliga begäran med motivering kan Energimyndigheten medge ändrad dispositionstid och/eller bevilja anstånd med rapportering.

§ 11 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat bidrag ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu inte upparbetats, ska återtas om:

- a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats
- b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planliga fortsättning inte kan anses säkerställd (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag)
- d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 12 Återkrav av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om:

- a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 5
- b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen
- c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 13 Innehållande av stöd

Energimyndigheten har rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 11 och 12. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 14 EU:s statsstödsregler

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av eventuell upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall. Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om medgivande till tillgängliggörande av information. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte behörig företrädare för stödmottagaren till att information som inte omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten.

Samtycke för personuppgiftsbehandling

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om samtycke för personuppgiftsbehandling. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte projektledaren till att dennes personuppgifter får behandlas av Energimyndigheten för att göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Mer information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter finns på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Allmän handling och sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.